

Teollisuus ja infra, Lupa- ja valvontavirasto, kirjaamo@lvv.fi

## **Luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen lausunto, Varisvuoren tuulivoimahanke, Eurowind Energy Oy, Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähde Natura-alue (FI0900061, SAC), Pihtipudas**

YVA-hankkeen yhteysviranomainen on pyytänyt 12.11.2025 Lupa- ja valvontavirastolta (myöhemmin myös LVV) lausuntoa Varisvuoren tuulivoimahankeen (Pihtipudas) liittyvästä Natura-arvioinnista. Natura-arviointi on päivätty 30.6.2025 ja sen on laatinut Envineer Oy:n Ari Järvinen, Joonatan Lohi ja Suvi Saarnio. Varisvuoren tuulivoimahanke sijoittuu Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen (FI0900061, SAC) Natura-alueen läheisyyteen.

### **1 Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura 2000-alue**

Varisvuori-Louhukangas- Saukonlähteen Natura-alue on sisällytetty Natura-verkostoon luontodirektiivin (SAC) perusteella. Alue koostuu neljästä erillisestä alueesta, joista laajin on Varisvuoren geologisesti ja maisemallisesti arvokas harjumuodostelma, joka on pääosin harjualueen kuivahkoa kangasmetsää. Varisvuoren harjanteiden väliin jää Kattilanvirran suppa, jonka rinteessä on pienialainen lehto. Alueella on iäkästä harjumetsää. Louhukankaan alue on karu ja kivikkoinen, vanhan metsän suojelukohde. Alueen monimuotoisuutta lisäävät pienialaiset suot ja lampare alueen itäosassa. Saukonlähde on virtaamaltaan runsas, historiallisestikin erittäin merkittävä lähde. Kaikkien suojeluperusteisiin mainitut luontotyypit ja lajien suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa. Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys. Lisäksi luontotyyppien ja lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein. Alueen tärkeimmät luontoarvot sisältyvät luonnonmetsiin sekä lähteisiin ja lähdesoihin. Suojelunperusteisiin kuuluvat seitsemän luontotyyppiä, joista keskeisimpiä on mm. harjumuodostumien metsäiset luontotyypit ja boreaaliset luonnonmetsät. Alueen suojeluperusteiseksi lajiksi on osoitettu liito-orava (*Pteromys volans*). Alueella on yksi tiedossa oleva liito-oravan reviiri. Kymmenen kilometrin säteellä on kolme muuta esiintymispaikkaa, mutta niistä yksikään ei sijaitse suojelualueella. Lisäksi alueella esiintyy lintudirektiivin lajeista metso, palokärki, pyy, teeri ja pohjantikka. Näille lajeille sopivaa elinympäristöä on alueella runsaasti. Salassa pidettävä uhanalainen laji on pesinyt alueella viimeksi 2000-luvun alkupuolella. Pesimäikäisiä salassa pidettävää uhanalaista lajia on nähty myöhemminkin.

### **1.1 Natura-arviointi**

#### **Arvioinnin kohteena oleva Varisvuoren tuulivoimahanke**

Varisvuoren tuulivoimahankeen YVA-menettelyssä tarkastellaan kahta hankevaihtoehtoa sekä vaihtoehtoa VE0, jossa hanketta ei toteuteta. Vaihtoehdossa VE1 tarkastellaan

tuulivoiman toteuttamista seitsemällä tuulivoimayksiköllä ja VE2 viidellä tuulivoimayksiköllä. Tuulivoimayksikön enimmäisteho on 6–9 MW ja enimmäiskorkeus 270 metriä. Sähkönsiirrolle on kaksi eri linjausvaihtoehtoa: läntinen linjaus maakaapelina (VEa) ja itäinen linjaus ilmajohtona (VEb). Hankkeen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan pääosin huoltoteiden yhteyteen sijoittavilla maakaapeleilla, jotka johtavat hankealueen pohjoisreunalle perustettavalle sähköasemalle. Huoltoyhteys sijoittuu Natura-alueen rajalle lähimmillään noin 100 metrin etäisyydelle Varisvuoren osa-alueesta. Muut voimalapaikat ja rakenteet sijaitsevat vähintään noin kilometrin päässä Natura-alueesta. Rakentamisen yhteydessä parannetaan olemassa olevia teitä ja rakennetaan uusia tieosuuksia, mutta Natura-alueelle ei kohdistu suoraa maankäyttöä.

Varisvuoren hankealueen läheisyydessä sijaitsee useita eri vaiheissa olevia tuulivoimahankkeita. Kangasjärven hankealue on lähin ja on vielä suunnitteluvaiheessa limittäin Varisvuoren hankkeen kanssa. Kangasjärven hankkeella on YVA ja OAS vaihe käynnissä ja sinne on suunniteltu max. 111 voimalaa.

#### **Arvioinnissa esitetty näkemys Natura-alueeseen kohdistuvista vaikutuksista**

Natura-arvioinnissa on kuvailtu Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura-alueella suojeluperusteena olevat luontotyypit ja lajisto sekä tarkasteltu näiden herkkyyttä muutoksille. Mahdollisia vaikutuksia ja näiden merkittävyyttä on arvioitu laji- ja luontotyyppikohtaisesti. Arvioinnissa on otettu myös huomioon vuonna 2018 päivitetystä NATA-arvioissa mainitut muut lajit (12 kpl), joista yksi on salassa pidettävä laji. Hankkeen toteuttamisen suora maankäyttöä muuttava vaikutus tai sen välitön reunavaikutus ei ulotu Natura-alueelle etäisyyden perusteella. Varisvuoren tuulivoimahankkeesta ei arvioida kohdistuvan merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppihin ja lajeihin tai muuhun ominaiseen lajistoon. Suojelualueiden koskemattomuuteen ei myöskään katsota kohdistuvan kielteisiä vaikutuksia.

Varisvuoren hankealueella ja sen lähiympäristön luontoarvoja selvitettiin vuonna 2023. Selvityksiä tehtiin alueen linnustosta, eläimistöstä, kasvillisuudesta ja luontotyypeistä. Luontoselvityksissä huomioitiin tuulivoimaloiden suunnitellut rakennuspaikat, liikennöintireittien vaikutusalue ja sähkönsiirtovaihtoehtojen linjaukset. Vuonna 2025 suoritettiin lisäksi metson soidinpaikan tarkistus. Luontoarvojen nykytilan selvityksessä käytettiin Maanmittauslaitoksen kartta-aineistoja, Suomen lajitietokeskuksen Laji.fi-havaintoaineistoja (ladattu 23.4.2025), sammalkartoitusaineistoa (Kypärä 2018), Suomen ympäristökeskuksen ja Suomen Metsäkeskuksen avoimia aineistoja, Natura-tietolomakkeen tietoja sekä Metsähallituksen (2018) NATA-arvioinnin aineistoja.

Arvioinnin mukaan hankealueella ei havaittu yhtenäisempiä Natura-alueeseen kytkeytyviä luontoarvojen kokonaisuuksia, joilla olisi merkitystä suojeluperusteena olevien lajien ekologiselle yhteyksille tai ravinnonhankinnalle. Huomionarvoisten luontotyyppien ei arvioida myöskään vaikuttavan Natura-alueen muodostamaan kokonaisuuteen osa-alueiden kytkeytyvyyden tai alueen häiriöttömyyden näkökulmasta. Natura-alueen luontotyyppien tilaa ei inventoitu luontokartoitusten yhteydessä, koska niihin ei arvioida kohdistuvan merkittävää heikentävää vaikutusta tai sellaisen mahdollisuutta.

Arvioinnissa tarkasteltiin Natura-alueen seitsemää luontodirektiivin luontotyypeistä: boreaaliset luonnonmetsät, puustoiset suot, vaihettumis- ja rantasuot, humuspitoiset järvet ja lammet, lehdot, harjumetsät sekä lähteet ja lähdesuot. Vaikutukset arvioidaan kohdistuvan pääosin Natura-alueen Varisvuoren ja Saarisuonkankaan reuna-alueille, erityisesti hydrologisten muutosten ja pölyn osalta. Arvioinnin mukaan vaikutukset ovat pääosin vähäisiä ja epätodennäköisiä, eikä vaikutus näin ollen ole merkittävä. Herkimmat kohteet ovat puustoiset suot ja vaihettumissuot, joihin voi kohdistua vähäisiä pintavesivaikutuksia. Lähteisiin ja lehtoihin ei kohdistu vaikutuksia etäisyyden ja maastonmuotojen vuoksi.

Pintavesien päävirtaussuunta on hankealueelta etelään ja mahdolliset vaikutukset kohdistuvat Särkipuroon, ja sen kautta Natura-alueen Saarisuonkankaan osaan. Keskeisimmät vaikutusmekanismit arvioitiin olevan pintavesivalunnan muutokset ja kiintoaineksen kulkeutuminen. Arvioinnin perusteella vaikutukset jäävät vähäisiksi ja paikallisiksi, sillä rakennettavat kohteet sijoittuvat pääosin yläville kivennäismaille ja aiemmin rakennetuille alueille. Lisäksi kiintoaineen arvioidaan pidättävän nopeasti ympäröivään kasvillisuuteen ja uomiin.

Arvioinnin mukaan liito-oravasta on kirjattu yksi vanha havainto (14.7.1998) Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura-alueeseen kuulualta Varisvuoren alueelta. Natura-alueen liito-oravapopulaation elinvoimaisuutta ei tarkistettu vuoden 2023 luontoselvityksissä. Hankealueelta ja hankkeen vaikutusalueelta etsittiin muiden selvitysten yhteydessä mahdollisia liito-oravan elinympäristövaatimuksiin sopivia luontotyyppikuvioita. Lisäksi parhaiten soveltuvat luontotyyppikuviot tarkastettiin papanakartoitusmenetelmällä. Varisvuoren hankealueen luontoselvitysten yhteydessä ei havaittu liito-oravia. Selvityksen mukaan lajin elinympäristöksi soveltuvia metsäkuvioitakin on alueella niukasti. Luontoselvityksen (2023) mukaan liito-oravan esiintymispaikkoja ei havaittu, joten lajia koskevia tuloksia ei ole esitetty erikseen. Liito-oravaan kohdistuvat vaikutukset ei arvioida olevan merkittäviä.

Kaikki Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura-alueelle ominaiset lintulajit havaittiin alueen linnustoselvityksissä. Selvityksien mukaan hankealue on pääasiassa metsätalouskäytössä, mutta kartoitusten perusteella alueella on metsolle kelpollisia elinympäristöjä ja soidinpaikkoja. Ominaiset lintulajit ovat pyy, palokärki, pohjantikka, teeri, metso ja salassa pidettävä laji. Arvioinnin kokonaisuuden mukaan vaikutukset eivät ole merkittäviä em. lintulajeihin.

Arvioinnin mukaan Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura-alueen luontotyypeistä parhaiten metsäpeuran kesäaikaiseksi elinympäristöksi soveltuvia lienevät Varisvuoren kuivat harjumetsät. Luonnonvarakeskuksen (2023) paikannustiheysaineistojen perusteella pannoitettuja vaatimia on liikkunut hankealueen lähistöllä kesäisin. Arvioinnin perusteella vaikutusten ei arvioida olevan merkittäviä Natura-alueen suojelutavoitteiden näkökulmasta, koska laji viihtyy alueella vain kesäaikaan, ja on siksi varsin löyhästi kytköksissä suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin.

Arvioinnissa on tuotu esille hankkeen yhteisvaikutukset Kangasjärven tuulivoimahankkeen kanssa. Yhteisvaikutukset liittyvät melun laaja-alaiseen lisääntymiseen ja hydrologisiin muutoksiin Särkipuron valuma-alueella, mikä voi vaikuttaa vaihettumis- ja rantasoihin. Arvioinnin mukaan vaikutukset ovat vähäisiä, mutta samanaikaiset vaikutukset voi lisätä häiriöisyyttä ja pirstoutumista etenkin kanalintujen, salassa pidettävän lajin ja liito-oravan osalta.

Salassa pidettävän uhanalaisen lajin osalta LVV lausuu erillisessä liitteessä.

## **1.2 Lupa- ja valvontaviraston lausunto Natura-arvioinnista**

### **Natura-arvioinnin asianmukaisuus**

Natura-arviointi on luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan tehtävä asianmukaisella tavalla. Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa edellytetty arviointimenettely on toimeenpantu luonnonsuojelulain 35 §:llä. Luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisen arviointi- ja lausuntomenettelyn tehtävänä on tuottaa objektiivista tietoa viranomaiselle sen varmistamiseksi, että hanke ei yksin tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

Oikeuskäytännön mukaan asianmukainen arviointi sisältää täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily ehdotettujen töiden vaikutuksista kyseessä olevaan alueeseen (mm. asiat C-236/01, kohdat 106 ja 113, C-127/02, kohta 59, C-304/05, kohta 69). Arviointia ei voida pitää asianmukaisena, jos alueen luontotyyppejä ja lajeja koskevat tiedot puuttuvat tai ne eivät ole luotettavia eivätkä ajantasaisia (mm. asia C-43/10, kohta 115). Natura-arvioinnin tulee muodostaa itsenäinen kokonaisuus, jossa johtopäätökset perustellaan täsmällisiin tieteellisiin seikkoihin perustuen. Vaikutukset suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin tulee arvioida yksin ja yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa (mm. asiat C-127/02, C-6/04, C-98/03, C-538/09).

Lupa ja valvontavirasto katsoo, että Natura-arviointia voidaan pitää riittävänä ja asianmukaisesti laadittuna sen arvioimiseksi, heikentääkö arvioitu Varisvuoren tuulivoimahanke niitä luonnonarvoja, joiden perusteella Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura-alue on hyväksytty Natura 2000 -verkostoon.

### **Arvioinnin toteuttamistapa**

Arviointi perustuu Natura-tietolomakkeeseen ja Metsähallituksen NATA-arvioon vuodelta 2018, joita on täydennetty hankealueen ja sen lähiympäristön luontoselvityksillä. Natura-alueelle ei ole tehty luontoselvityksiä hankkeen yhteydessä. Arvioinnissa ei tuoda esille, mistä liito-oravalle potentiaalisia elinympäristöjä on löytynyt eikä mistä kaikkialta papanakartoitusta on tehty. Tämä tuo johtopäätöksiin epävarmuutta ja olisi ollut aiheellista ulottaa selvitykset Natura-alueelle tietojen varmistamiseksi.

### **Arvio vaikutuksista Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähde Natura-alueen suojelutavoitteisiin**

#### Luontodirektiivin luontotyytit

Arvioinnin mukaan hanke ei suoraan vaikuta suojeluperusteena oleviin luontotyyppisiin, mutta Natura-alueiden eri osiin voi kohdistua mahdollisia välillisiä vaikutuksia pölyn ja hydrologisten muutosten kautta. Mahdollisia vaikutuksia voi kohdistua luontotyypeistä erityisesti vaihettumis- ja rantasoihin, puustoisiin soihin sekä boreaalisiin luonnonmetsiin.

Boreaalisten metsien vaikutusmekanismit liittyvät pölyyn (rakennusvaiheen tiepöly) Natura-alueen reunaosissa. Arvion mukaan pölyvaikutus kohdistuu todennäköisesti kapealle vyöhykkeelle Varisvuoren eteläosassa. Lajistollisesti ja suojeluarvoiltaan merkittävämät osat sijaitsevat Kattilavirran supassa. LVV pitää arvioinnin perusteluja asianmukaisina ja yhtyy näkemykseen siitä, että luontotyyppiä suojaavat puuston lisäksi alueen maastonmuodot. Pölyvaikutus kohdistuu pinta-alallisesti vain rajattuun osaan ja on luonteeltaan ohimenevä. Kokonaisuutena boreaalisten luonnonmetsien luontotyyppiin ei katsota olevan merkittävää vaikutusta.

Puustoisia soita on Natura-alueella noin 12 hehtaaria ja arvioinnin mukaan Saarisuonkankaan ja Varisvuoren alueilla sijaitseviin kuvioihin voi kohdistua pieniä vaikutuksia. Saarisuonkankaan puustoiset suotyytit sijaitsevat mahdollisen hydrologisen vaikutuksen alueella. Vaikutukset arvioidaan vähäisiksi. LVV yhtyy arvioinnin näkemykseen, että puustoisiin soihin kohdistuva muutos on sijaintiin nähden epätodennäköinen, eikä muutoksella arvioida olevan merkittävää vaikutusta.

Vaihettumis- ja rantasuo- luontotyyppiä on Natura-alueella noin kaksi hehtaaria ja sitä esiintyy pääasiassa Varisvuoren suppalampien ympäristössä ja Saarisuonkankaalla virtaavien purojen (Särkipuro ja Kenturapuro) varsilla. Arvioinnissa on nostettu esille, että hankealueen pintavesivälitteinen vaikutus on mahdollinen Särkipuroon. Rakentamisen ohjaava vaikutus voi mahdollisesti muuttaa paikallisesti pintavesivalunnan purkautumispaikkoja tai vaikuttaa vesien määrään. LVV yhtyy tulokseen, että rakentamisalueiden etäisyys, niiden pienialaisuus sekä Saarisuonkankaan välillä sijaitsevan Saarisuon arvioidaan kuitenkin pidättävän osan mahdollisista pintavesivalunnan muutoksista ja hienoaineksen kulkeutumisesta. LVV katsoo, ettei luontotyyppiin kokonaisuutena kohdistu merkittäviä vaikutuksia.

LVV yhtyy arvion näkemykseen, että merkittäviä vaikutuksia ei kohdistu muihin Natura-alueen luontotyyppisiin (esim. lähteet, lehdot) etäisyyksien, valumasuuntien ja maastonmuotojen takia.

LVV yhtyy arviossa esitettyyn näkemykseen, että Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppisiin kohdistuva haitta on todennäköisesti vähäinen. Rakentamisvaiheessa on kuitenkin varmistettava, ettei Natura-alueeseen kohdistu heikentäviä vaikutuksia. LVV suosittelee tarkastelemaan hankkeen jatkosuunnittelussa esimerkiksi sellaista tienparannusvaihtoehtoa, jossa tiealueen leventäminen ja puuston poisto tapahtuu pois päin Natura-alueesta.

Luontodirektiivin liite IV laji: Liito-orava

Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura-alueen suojeluperusteisiin kuuluu liito-orava. Liito-oravan viimeisin havainto on vuodelta 1998 (laji.fi). Vuonna 2025 laji.fi (viranomaisportaalin) mukaan alueelta on tarkastettu haavat Kattilavirran notkon vanhasta kangasmetsästä, eikä papanahavaintoja ole tehty. Tuulivoiman vaikutukset liito-oravaan on lähinnä elinalueiden ja kulkuyhteyksien pirstaloituminen. Hankkeella näin ollen voi olla vaikutusta liito-oravaan. Arvioinnissa todetaan, että liito-oravan elinympäristövaatimuksia vastaavia kuvioita sijaitsee Varisvuoren ja mahdollisesti Saarisuonkankaan alueilla. Näiden kuvioiden väliin jäävä talousmetsävyöhyke ja rakennettavat alueet vaikuttava liito-oravalle merkitykseltään vähäisiltä luontotyyppien alentuneen ekologisen tilan ja kytkeytyneisyyttä jo nykytilassa heikentävän puuston epäyhtenäisyyden takia.

Aiemmin on todettu, että arvioinnissa ei ole kattavasti esitetty inventoituja alueita, käytettyjä menetelmiä tai karttoja, joka tuo epävarmuutta liito-oravaselvityksen tuloksiin. Potentiaaliset kulkureitit Varisvuoren ja Saarisuonkankaan alueille olisi tullut tunnistaa ja kuvata. Lisäksi arvioida esimerkiksi tiestön rakentamisen vaikutukset näihin yhteyksiin. Näin ollen maastokäyntien tulosten hyödyntäminen jää epäselväksi.

Vaikka arvioinnin mukaan merkittävää heikentymistä ei synny, vaikutusta kulkuyhteyksiin ei voida täysin sulkea pois. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti tulee varmistaa, ettei parannettavan tiestön ja muun rakentamisen seurauksena liito-oravan liikkumismahdollisuudet heikkene tai metsäkuvioiden pirstoutuminen voimistu. Tämä edellyttää, että tiesuunnittelussa huomioidaan liito-oravan kulkuyhteydet ja varmistetaan, ettei kaadettavissa puissa ole kolopuita. Esitetyistä arvioinnin puutteista huolimatta lupa- ja valvontavirasto pitää arvioinnin johtopäätöstä liito-oravaan kohdistuvista vaikutuksista suuruudeltaan oikeana, eikä lajiin kohdistuvan vaikutuksen arvioida olevan merkittävä.

#### Natura-alueelle ominaiset lintulajit

Arvioinnin mukaan hankealueella sijaitsee metson soidinalueen (arviolta 5–7 kukkoa). Soidin sijoittuu meluvyöhykkeelle, mikä voi heikentää sen laatua ja johtaa soitimen siirtymiseen tai häviämiseen. Tämä voi välillisesti vaikuttaa Natura-alueen reuna-alueisiin pesinnän ja reviirien kytkeytyvyyden kautta. Arvioinnin mukaan kokonaisuutena merkittävää heikentymistä ei synny lintulajeille, mutta Natura-alueen linnustotiedot ovat puutteelliset, eikä uutta selvitystä ole tehty, mikä lisää epävarmuutta. LVV suosittelee rakentamisen ajoittamista pesimäkauden ulkopuolelle (huhti-elokuu) ja metson soidinalueiden läheisyys huomioidaan jatkosuunnittelussa, esimerkiksi sijoittamalla voimaloita riittävän etäälle soidinalueista, jotta häiriötä voidaan välttää

#### Muut luontodirektiivin lajit

Arvioinnin mukaan hankealue sijoittuu metsäpeuran satunnaisesti käyttämälle alueelle, noin 20 kilometrin etäisyydelle Suomenselän pääpopulaation ydinalueesta. Natura-alueella ei ole lajin lisääntymisympäristöjä, ja luontoselvityksissä havaittiin vain yksittäisiä jälkiä sekä yksi näköhavainto kahdesta hirvaasta. Lajin esiintyminen Natura-alueella on siten vähäistä ja epäsäännöllistä. Mahdolliset vaikutukset liittyvät häiriöön sekä estevaikutukseen. Natura-alueen luontotyytit eivät ole metsäpeuralle keskeisiä ja

arvioinnin mukaan vaikutukset ovat vähäisiä. LVV katsoo arvioinnin olevan perusteltu, että metsäpeuraan kohdistuvat vaikutukset eivät ole merkittäviä Natura-alueen suojelutavoitteiden näkökulmasta. LVV katsoo tarpeelliseksi, että metsäpeura huomioidaan jatkosuunnittelussa siten, ettei tieverkoston parantaminen tai muu rakentaminen lisää estevaikutusta Natura-alueen ja sen lähiympäristön kulkuyhteyksissä. Lisäksi rakentamistoimet tulee ajoittaa metsäpeuran herkän vasomis- ja vasanhoitojakson ulkopuolelle.

#### **Yhteisvaikutukset**

Arvioinnissa on tunnistettu Kangasjärven tuulivoimahanke (111 voimalaa) merkittävimpana yhteishankkeena. Yhteisvaikutukset liittyvät erityisesti häiriön laaja-alaiseen lisääntymiseen Varisvuoren Natura-alueen osissa sekä hydrologisiin muutoksiin Särkipuron valuma-alueella. Arvioinnin mukaan yhteisvaikutukset ovat todennäköisiä, mutta niiden merkitys on arvioitu vähäiseksi. LVV katsoo arvioinnin olevan Natura-suojelutavoitteiden näkökulmasta riittävä, mutta korostaa varovaisuusperiaatteen huomioimista jatkosuunnittelussa. Rakentamisvaiheessa tulee varmistaa, ettei Natura-alueelle tai sen läheisyyteen leviä haitallisia vieraslajeja sekä LVV kannustaa toteuttamaan arvioinnissa esitettyjä lieventäviä toimenpiteitä. LVV katsoo, että hanketoimijoiden välinen yhteistyö on välttämätöntä hydrologisen kuormituksen minimoimiseksi, mikäli molemmat hankkeet toteutuvat.

Arvioinnissa on laadittu erillinen selvitys viranomaiskäyttöön salassa pidettävästä lajista. Selvityksen perusteella lajiin kohdistuu merkittäviä yhteisvaikutuksia este- ja törmäysriskien vuoksi, mikäli kaikki suunnitellut hankkeet toteutuvat. Yhteisvaikutusten arvioidaan ylittävän merkittävän vaikutuksen raja-arvon jo pelkästään Kangasjärven ja Varisvuoren hankkeiden toteutuessa. LVV:n näkemyksen mukaan molemmat hankkeet eivät ole toteutettavissa nykyisillä suunnitelmilla ilman merkittäviä muutoksia.

### **1.3 Lupa- ja valvontaviraston johtopäätös Natura-arvioinnista**

Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa hyväksyntänsä suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, ettei suunnitelma tai hanke vaikuta kyseisen Natura-alueen koskemattomuuteen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hankkeelle voi myöntää luvan tai suunnitelman hyväksyä vain, kun Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin kohdistuvat merkittävästi heikentävät vaikutukset ovat poissuljettuja (LSL 39 §).

Lupa- ja valvontavirasto pitää esitettyä Natura 2000 -vaikutusten arviointiraporttia riittävänä täyttämään luonnonsuojelulain 35 §:n mukaiset vaatimukset. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura-alueeseen (FI0900061) ei todennäköisesti kohdistu merkittävää haittaa hankevaihtoehdoissa VE1 ja VE2.

Lupa- ja valvontavirasto yhtyy arvioinnin johtopäätökseen, että Natura-alueiden suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin ei kohdistu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia.

Mahdolliset vaikutukset tulee kuitenkin lieventää aiemmin esitettyjen toimenpiteiden mukaisesti.

Natura-alueeseen kohdistuvat vaikutukset koostuvat pääosin liito-oravan kulkuyhteyksien mahdollisesta heikkenemisestä. Kulkuyhteyksien heikentyminen on kuitenkin vähäistä, kun otetaan huomioon etäisyys lajin tunnetusta esiintymisestä Natura-alueella. Lisäksi havainto on vanha, eikä lajia ole havaittu myöskään vuoden 2025 aikana. Olemassa oleva tiestö sijoittuu mahdollisten kulkureittien läheisyyteen, ja näihin kohdistuvia vaikutuksia voi syntyä tiestön parantamisvaiheessa sekä liikennevirran lisääntymisen seurauksena. Liito-oravan kulkuyhteyden tukemiseksi Lupa- ja valvontavirasto kehottaa suunnittelemaan toimenpiteitä yhteyksien ylläpitämiseksi alueella (hyppypuut, valikoiva raivaus ja puuston jättäminen ojan reunaan).

## 2 Asian käsittelijät

Asian on esitellyt biologi Nelli Leskisenoja ja ratkaissut ylitarkastaja Olli Mattila. Lausunto on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on lausunnon viimeisellä sivulla.

Liite            Lausunnon salassa pidettävä osa

Tiedoksi

Eurowind Energy Oy  
Metsähallitus, kirjaamo@metsa.fi  
Itä-Suomen Elinvoimakeskus  
Pohjois-Suomen Elinvoimakeskus  
Keski-Suomen Elinvoimakeskus

### **Lupa- ja valvontavirasto**

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihte: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Lupa- ja valvontavirasto

PL 20

13035 LVV

*kirjaamo@lvv.fi*

*Viite: KESELY/2432/2023*

### **Metsähallituksen lausunto Varisvuoren tuulivoimahankkeen Natura-arvioinnista, Pihtipudas**

Keski-Suomen ELY-keskus pyytää Metsähallituksen lausuntoa Varisvuoren tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn yhteydessä laaditusta luonnonsuojelulain 35 § mukaisesta Natura-arvioinnista. Natura-arviointi koskee osittain hankealueen sisälle sijoittuvaa Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura 2000 -aluetta. Eurowind Energy Oy suunnittelee Pihtiputaan kunnassa sijaitsevalle alueelle rakennettavaksi seitsemän (VE1) tai viisi (VE2) tuulivoimalayksikköä. Sähkönsiirron toteutusvaihtoehtoja on kaksi, joista toinen maakaapelilla (VEa) ja toinen ilmajohtolla (VEb).

#### *Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura 2000 -alue (FI0900061)*

Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura 2000 -alue on liitetty Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin mukaisena erityisten suojelutoimien alueena (SAC). Alue muodostuu neljästä osasta, joista yksi sijaitsee osittain hankealueen sisällä noin kilometrin etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimalapaikoista. Kyseinen Natura-alueen osa on kokonaan Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa (kiinteistönumero 601-406-180-4 Suoja-Löyttyaho) ja se on perustettu lakisääteiseksi luonnonsuojelualueeksi (Kattilavirran-Pieni Koiramäen luonnonsuojelualue YSA).

Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura-alueella on runsaslahopuustoisia luonnonmetsiä, harjuja, lähteitä ja lähdesoita. Alueen suojeluperusteina on seitsemän luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä sekä luontodirektiivin liitteen II lajeista liito-orava.

### **Laadittu Natura-arviointi (Envineer Oy 22.10.2025)**

#### *Aineisto ja menetelmät*

Natura-arvioinnissa vaikutuksen merkittävyyttä arvioidaan kaksipuolaisella asteikolla: ei merkittävää heikennystä – merkittävä heikennys. Pohjatietoina Natura-arvioinnissa käytetään Natura-tietolomakkeen lisäksi mm. vuonna 2018 laadittua NATA-arviointia, Varisvuoren hankkeessa tehtyjä maastokartoituksia sekä avoimia kartta- ja paikkatietoaineistoja (mm. Lajitietokeskuksen lajiaineistot, Metsähallituksen biotooppikuvioaineisto, Luonnonvarakeskuksen liito-oravan elinympäristömalli).

#### *Vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppeihin ja lajeihin*

#### **Metsähallitus**

PL 80 (Opastinsilta 12 C)

FI-00521 HELSINKI, Suomi Finland

Tel. 0206 39 4000

*kirjaamo@metasa.fi*

[www.metsa.fi](http://www.metsa.fi)

Y-tunnus / Business ID: 0116726-7

Hanke ei etäisyyden vuoksi suoraan vaikuta Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin, ja välillisten luontotyyppivaikutusten arvioidaan olevan mahdollisia pölyn ja pintavesiin laatuun ja määrään liittyvien hydrologisten muutosten kautta. Hankkeesta saattaa aiheutua vähäisiä pöly- ja pintavesivaikutuksia luontotyypeille Humuspitoiset järvet ja lammet, Vaihettumissuot ja rantasuot, Luonnonmetsät, Harjumetsät ja Puustoiset suot, mutta vaikutukset eivät ole merkittäviä.

Liito-oravalle soveltuvia alueita on Natura-alueella Varisvuoren (vanha havainto lajista) ja mahdollisesti Saarisuonkankaan osa-alueilla. Osa-alueiden väliin jäävien alueiden raivaaminen vähentää yksilöiden liikkumatilaa ja lisää pirstoutumista, mutta Varisvuoren tuulivoimahankkeesta liito-oravaan kohdistuvan vaikutuksen ei arvioida olevan merkittävä.

#### *Yhteisvaikutukset*

Arvioitavan hankkeen kanssa arvioidaan muodostuvan Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura-alueelle yhteisvaikutuksia ainoastaan viereisestä suunnitteilla olevasta Kangasjärven tuulivoimahankkeesta (111 voimalaa). Luontotyyppiin vaihettumissuot ja rantasuot kohdistuvat yhteisvaikutukset arvioidaan todennäköisiksi, mutta ei merkittäviksi. Liito-oravaan kohdistuvista yhteisvaikutusmekanismeista merkittävimmät ovat melun lisääntyminen ja elinympäristöjen pirstaloituminen, mutta yhteisvaikutukset lajiin eivät ole merkittäviä.

#### *Epävarmuustekijät*

Vaikutusarvioinnin merkittävimmäksi epävarmuustekijäksi arvioidaan tutkimustiedon puutteellisuus koskien uusiutuvan energian rakentamisesta ja tuotannosta eläimistöille aiheutuvia haittoja.

#### *Johtopäätökset*

Natura-arvioinnin johtopäätöksenä todetaan, että tuulivoimahankkeella ei ole merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura 2000 -alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin ja lajeihin, muuhun ominaiseen lajistoon eikä koskemattomuuteen.

### ***Metsähallituksen lausunto Natura-arvioinnista***

#### *Arvioinnin asianmukaisuus ja käytetyt aineistot*

Metsähallitus katsoo, että Natura-arviointi on kohdennettu oikein ja toteutettu luonnonsuojelulain edellyttämällä tavalla, ja että siinä on oikein tunnistettu Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura-alueen suojeluperusteena olevat luontotyypit ja lajit. Luontotyyppien osalta arviointi on tehty perustuen Metsähallituksen biotooppikuviotietoihin, ja Metsähallitus katsoo arvioinnin pohjatietojen olevan niiden osalta riittäviä. Natura-alueen ainoaan suojeluperustelajiin liito-oravaan kohdistuvat vaikutukset on arvioitu hankealueella tehtyjen liito-oravaselvitysten pohjalta, eikä lajin

esiintymistä Natura-alueella ole selvitetty, vaikka olemassa olevat niukat havaintotiedot Natura-alueelta ovat varsin vanhoja. Lajin nykytilan ja sille soveltuvien elinympäristöjen kartoittaminen myös Natura-alueella olisi vähentänyt vaikutusten arviointiin liittyvää epävarmuutta.

Metsähallitus kiinnittää huomion Natura-arvioinnin karttojen epäinformatiivisuuteen: Natura-alueen rajausta puuttuu hankkeen toimintoja esittelevistä kuvista 1 ja 4 sekä alueen hydrologiaa esittävästä kuvasta 5, mikä vaikeuttaa karttojen tulkintaa. Natura-alueella ei ole merkitty myöskään arvioinnin kannalta olennaiseen, potentiaalisia yhteisvaikutuksia aiheuttavia muita tuulivoimahankkeita esittävään karttaan (kuva 12).

Alueen suojeluperusteiden lisäksi Natura-arvioinnissa on arvioitu hankkeen vaikutuksia myös muuhun alueella tavattavaan lajistoon, ja arvioinnissa esitellään laajasti tuulivoimala-alueella YVA-menettelyn yhteydessä toteutettuja mm. linnustoon, lepakoihin ja viitasammakkoon kohdistettuja maastokartoituksia ja niiden tuloksia. Metsähallitus toteaa, että tuulivoimala-alueella lähimpänä sijaitsevat Natura-alueen osat ovat myös lakisääteistä Kattilavirran-Pieni Koiramäen luonnonsuojelualue, jonka lajisto on rauhoitettu alueen rauhoitusmääräysten nojalla. Hankkeen vaikutukset luonnonsuojelualueen lajistoon olisi Metsähallituksen näkemyksen mukaan ollut tarkoituksenmukaista arvioida YVA-selostuksessa, mikä olisi myös tiivistänyt ja selkeyttänyt Natura-arvioinnin rakennetta. Metsähallitus ottaa tässä lausunnossa kantaa ainoastaan Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistuvien vaikutusten arviointiin.

#### *Vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin*

Natura-arvioinnin mukaan Varisvuoren tuulivoimahanke voi mahdollisesti vaikuttaa Natura-alueen suojeluperusteluontotyyppihin välillisesti pölyn ja hydrologisten muutosten, kuten kiintoaineksen kulkeutumisen, kautta. Metsähallituksen näkemyksen mukaan potentiaaliset vaikutusmekanismit on luontotyyppien osalta tunnistettu oikein.

Metsähallitus pitää luontotyyppihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin selkeänä puutteena sitä, että Natura-arvioinnissa ei esitetä alueen suojeluperusteluontotyyppien sijaintia kartalla. Esimerkiksi Natura-alueen keskeisenä suojeluperusteena olevan Lähteet ja lähdesuot -luontotyyppin osalta Natura-arvioinnissa todetaan, että luontotyyppin ”merkittävin esiintymä” on Saukonlähde ympäristöineen. Koska luontotyyppien sijaintia ei ole esitetty, jää epäselväksi, esiintyykö lähdekuvioita Natura-alueella mahdollisesti myös lähempänä hankealuetta.

Suoraan hankealueen alapuolella sijaitsevalle Natura-alueen osa-alueen luontotyyppihin kohdistuvat hydrologiset vaikutukset ovat Natura-arvioinnin mukaan mahdollisia. Toimenpidealueen pintavesien liikkeistä suhteessa Natura-alueeseen ei arvioinnin perusteella kuitenkaan saa selkoa, sillä virtavesiä esittelevään kuvaan 5 ei ole merkitty lainkaan Natura-alueen rajausta.

Vesiluontotyyppit eivät ole Natura-alueen suojeluperusteita, ja Metsähallitus pitää oikeasuuntaisena Natura-arvioinnissa esitettyä arviota siitä, että pintavesien

mahdollisesti puronvarren tulvavaikutteisissa luontotyypeissä aiheuttamat muutokset jäävät etäisyyden vuoksi todennäköisesti vähäisiksi. Metsähallitus yhtyy Natura-arvioinnissa esitettyihin johtopäätöksiin luontotyypeille aiheutuvien vaikutusten merkittävydestä.

#### *Vaikutukset liito-oravaan*

Liito-oravasta on Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura-alueelta ainoastaan yksi vuonna 1998 tehty havainto hankealueen itäpuolella sijaitsevalta Varisvuoren osa-alueelta. Suunnitellulta Varisvuoren tuulivoimala-alueelta ei ole aikaisempia liito-oravahavaintoja. Liito-oravan kannalta tuulivoimarakentamisen keskeiset vaikutukset liittyvät Natura-alueen ja lajin muiden elinympäristöjen välisten kulkuyhteyksien säilymiseen, mikä edellyttää riittävää tietoa elinympäristöjen sijainnista. Natura-arvioinnissa liito-oravakartoitusten osalta mainitaan, että lajille sopivaa elinympäristöä etsittiin "hankkeen vaikutusalueelta" muiden selvitysten yhteydessä 12.3.–15.6.2023, mutta kartoituksiin käytettyä aikaa ei mainita eikä maastossa inventoituja alueita ole esitetty kartalla. Natura-arvioinnin tausta-aineistona mainitussa, YVA-menettelyn yhteydessä laaditussa Varisvuoren tuulivoima-alueen luontoselvityksessä (Latvasilmu osk 9.12.2024) käytetään sekaisin termejä *hankealue*, *selvitysalue*, *kaava-alue* ja *tuulivoimala-alue*, eikä siinäkään tuoda esiin, miten liito-oravan maastokartoitukset sijoittuivat suhteessa Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura-alueeseen. Metsähallitus toteaa, että inventoitujen alueiden esittäminen kartalla olisi ollut tarpeen Natura-arvioinnissa esitettyjen johtopäätösten arvioimiseksi.

Liito-oravan osalta merkittävänä heikentämisenä voidaan pitää kulkuyhteyksien katkeamista Natura-alueelta muuhun metsäelinympäristöverkostoon tai kulkuyhteyksien muuttamista niin kapeiksi, etteivät ne ole todellisuudessa toimivia (vrt. KHO 4.2.2015/269). Hankkeen kuvauksessa olisi ollut olennaista kuvata kulkuyhteyksien katkeamiseen vaikuttavat hankkeen toimenpiteet, kuten teiden ja voimalinjojen leveydet ja niiden vaikutukset alueen käyttökelpoisuuteen liito-oravan näkökulmasta. Natura-arvioinnissa ei ole osoitettu sitä, etteivät kulkuyhteydet katkea, mitä Metsähallitus pitää puutteena. Kuitenkin Metsähallitus katsoo, että koska Varisvuoren kiertävän tien puuton osuus todennäköisesti säilyy suhteellisen kapeana ja liito-oravalle mahdollisena ylittää osana elinpiiriään, ja koska sähkönsiirtovaihtoehdot ovat suhteellisen lyhyitä ja suuntautuvat Natura-alueen osa-alueista pois päin, säilyvät kulkuyhteydet oletettavasti myös hankkeen toteutuessa. Metsähallitus kuitenkin huomauttaa, että vaikka liito-oravakanta on laskeva ja laji tästä syystä luokiteltu vaarantuneeksi ensisijaisesti metsätalouden vuoksi, on ihmisen tekemillä rakenteilla ratkaiseva merkitys liito-oravan elinympäristöjen elinvoimaisuudelle.

Arvioinnin puutteista huolimatta Metsähallitus yhtyy arvioinnin johtopäätökseen, jonka mukaan yksin Varisvuoren tuulivoimahankkeesta Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura-alueen suojeluperusteena olevaan liito-oravaan kohdistuvat vaikutukset eivät ole merkittäviä.

### *Yhteisvaikutukset*

Arvioinnin kohteena oleva Varisvuoren tuulivoimahanke on suppeahko, mutta sen viereen on suunnitteilla paljon tuulivoimaa ja muita hankkeita, mikä korostaa yhteisvaikutusten merkittävyyttä hankkeen vaikutuksia arvioitaessa. Metsähallitus pitääkin oikeana Natura-arvioinnin johtopäätöstä siitä, että tunnistetuista yhteisvaikutusten mekanismeista keskeisimpiä on tuulivoimarakentamisen aiheuttama liito-oravan potentiaalisten elinympäristöjen pirstaloituminen. Edellä mainittuun nähden liito-oravaan kohdistuvat yhteisvaikutukset on Natura-arvioinnissa kuitattu varsin pintapuolisesti vain parilla lauseella. Metsähallitus huomauttaa, että Euroopan komission ohjeistuksen (2019) mukaan yhteisvaikutusten arvioinnin on oltava erottamaton osa yleistä arviointia eikä vain sivuhuomio arviointiprosessin lopussa<sup>1</sup>.

Mikäli Varisvuoren hankealueeseen välittömästi rajautuva Kangasjärven tuulivoimahanke toteutuisi suunnitellussa laajuudessaan, ympäröisi tuulivoimarakentamiseen liittyvä infrastruktuuri Natura-alueen kahta osa-aluetta, Louhukangasta ja Saarisuonkangasta, kolmelta suunnalta ja kattaisi myös niiden välisen alueen. Metsähallitus toteaa kuitenkin, että liito-oravaa kohdistuvien vaikutusten kannalta merkityksellisiä tuulivoimarakentamiseen liittyen ovat ennen kaikkea voimalinjat, joiden linjauksista Kangasjärven hankkeen YVA-ohjelmassa ei ole lainkaan mainintaa, mikä vaikeuttaa hankkeen aiheuttamien yhteisvaikutusten merkittävyyden arvioimista.

Liito-oravalle aiheutuvien yhteisvaikutusten vähäistä merkitystä perustellaan Natura-arvioinnissa toteamalla, että *Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen eri osien merkitys lajille lienee kuitenkin vähäinen ja osa-alueiden välinen kytkeytyvyys jo nykytilassa heikko*. Metsähallitus korostaa, että Natura-arvioinnissa suojeluperustelajiin kohdistuvia vaikutuksia tulee arvioida suhteessa kyseisellä Natura-alueella tavattavaan populaatioon eikä lajiin yleensä. On myös huomattava, että Natura-alueen osa-alueiden välisen kytkeytyvyyden heikentyminen tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutusten vuoksi päinvastoin korostaa jäljellä olevien yhteyksien merkitystä liito-oravalle eikä tee niitä merkityksettömiksi. Metsähallitus toteaa, että Natura-arvioinnissa esitetyt perustelut yhteisvaikutusten merkityksestä ovat edellä mainituista syistä puutteellisia.

Fingridin Varisvuoren tuulivoimala-alueen itäpuolelle suunnittelema pohjois-etelä-suuntainen 400 kilovoltin Harjulinja-voimajohto on Natura-arvioinnissa tunnistettu, mutta koska sen YVA-ohjelma julkaistiin vasta muutamia päiviä Varisvuoren YVA-selostuksen jälkeen, ei sen aiheuttamia yhteisvaikutuksia voida Natura-arvioinnin mukaan arvioida tarkemmin. Natura-arvioinnissa on tunnistettu, että Harjulinja sijoittuu Varisvuoren hankealueen itäpuolelle, ja Metsähallitus huomauttaa, että koska Natura-alueen ja Koivujärven väliin jää vain noin 1,5 kilometrin levyinen maakaistale, olisi

---

<sup>1</sup> Euroopan komissio 2019: Natura 2000 -alueiden suojelu ja käyttö - Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan säännökset. 25.1.2019. 2019/C 33/01

voimajohtoon summittainen linjaus ollut kohtuullisella tarkkuudella pääteltävissä. Myös 400 kV voimajohtojen rakenne ja niiden vaatiman puuttoman alueen leveys ovat yleisesti tiedossa. Metsähallitus kiinnittää huomion suunnitellun Harjulinjan kriittiseen sijoittumiseen Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura 2000 -alueen suojeluperusteiden kannalta: Harjulinja halkaisee Natura-alueen itäpuolella olevan, Luonnonvarakeskuksen laatiman elinympäristömallin mukaan liito-oravalle erityisen hyvin soveltuvan metsäalueen, jolla on myös tehty tuoreita havaintoja liito-oravista. Natura-arvioinnissa yhtenä perusteena Kangasjärven ja Varisvuoren tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutusten vähäiselle merkittävyydelle mainitaan se, että kyseinen liito-oravalle erityisen hyvin soveltuva alue ja sen kytkeytyneisyys Natura-alueeseen säilyvät nykyisellä tasollaan. Edellä mainitun perusteella Metsähallitus toteaa, että Harjulinjan merkitystä liito-oravaan kohdistuvien yhteisvaikutusten arvioinnin osalta ollut aiheellista tarkastella Natura-arvioinnissa tarkemmin.

### *Johtopäätökset*

Varisvuoren Natura-arvioinnin kappaleessa 8 *Yhteen veto ja johtopäätökset* todetaan arvioinnin loppupäätelmänä, ettei arvioitavalla hankkeella ole merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähteen Natura 2000 -alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin ja lajeihin. Metsähallitus yhtyy esitettyyn johtopäätökseen, mutta toteaa sen osin puutteelliseksi, sillä siinä ei ole luonnonsuojelulain edellyttämällä tavalla otettu kantaa hankkeen kannalta keskeisiin yhteisvaikutuksiin.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan Varisvuoren Natura-arviointiin jää epävarmuutta liito-oravaan lähialueiden suunnitelluista hankkeista aiheutuvien yhteisvaikutusten merkittävyyden osalta. Puutteet ovat kuitenkin osin selitettävissä hankkeiden varhaisesta suunnitteluvaiheesta johtuvilla riittämättömillä tiedoilla.

Lausunnon ovat valmistelleet maankäytön erityisasiantuntijat Pauliina Kulmala ja Saara Airaksinen.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, Luontopalvelut